

Mirjana Kalacanović

10.10.2025. 01:02

Pogledano: 52 puta

Текуће и стајаће воде у завичају и Републици Српској

Стицање знања о текућим и стајаћим водама у Републици Српској уз коришћење географске карте.

Tags

Образовне стратегије

Организацијски облик наставе

4. разред - Разредна настава

Врста наставног процеса

Основна врста наставе - Редовна настава

Сарадња школе са родитељима и заједницом те развој школског колектива

Активности са ученицима

Трајање

45 минута

Области

Подручје природних наука

Предмет

Ključne kompetencije

Učiti kako učiti

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja

Циљ часа: Стицање знања о текућим и стајаћим водама у Републици Српској.

Задаци

образовни: стицање знања о текућим и стајаћим водама у Републици Српској;

васпитни: подстицање самосталности у раду; уважавање других;

функционални: проширивање стечених знања и искустава о завичају, широј околини и Републици Српској.

Очекивани исходи: Ученик ће бити у стању да на географској карти одреди положај најпознатијих ријека и језера (природна и/или вјештачка) Републике Српске; препозна разлику између природних и вјештачких језера.

Detaljan opis realizacije

Уводни дио часа:

Ученицима излажем презентацију о текућим и стајаћим водама Републике Српске у којој се налази слајд са ребусом.

Рјешавамо ребус:

Рјешење: ВОДЕ

Постављам питања на која ученици дају одговоре:

Како се дијеле воде?

Шта спада у текуће воде?

Шта све чини текуће воде?

Како одређујемо обале ријека?

По чему се ријеке разликују од језера?

Осим језера, које још стајаће воде знате?

Истичем циљ часа и на табли записујем наставну јединицу:

Текуће и стајаће воде

Главни дио часа:

Ријеке Републике Српске

Ријеке разликујемо у зависности од рељефа и нагиба земљишта.

Какве могу бити ријеке зависно од рељефа?

Земљиште у Републици Српској је нагето према сјеверу, тј. према равничарским (нижим) предјелима Републике Српске, па зато и већина ријека у Републици Српској тече према сјеверу.

Које ријеке су природне границе са сусједним државама?

Са којим сусједним државама ријеке Дрина и Сава чине границе?

Рекли смо да је ријека Сава равничарска ријека. Шта то значи?

Ријека Сава је мирна, дубока и широка равничарска ријека и због тога је она пловна. (Пловна ријека је она ријека по којој плове бродови.) Ова ријека тече од запада према истоку и има много притока.

Отварам слајд на презентацији и заједно га коментаришемо.

Која је ријека највећа притока ријеке Саве?

Каква је ријека - ријека Дрина?

Ријека Дрина је највећа притока ријеке Саве. Налази се у источном дијелу Републике Српске и има особине планинске ријеке јер протиче између многих планина. Због велике количине воде и брзине ријечног тока, на ријеци Дрини је изграђено више хидроцентрала (централне за производњу електричне енергије). Ријека Дрина тече у правцу југ-сјевер.

Отварам сљедећи слајд на презентацији и заједно га коментаришемо.

Највеће ријеке у Крајини су Врбас (Бања Лука) и Уна, као и ријека Сана која се улива у Уну. Кроз Посавину теку и ријеке Укрина и Босна.

На југу Републике Српске највећа ријека је Требишњица, која протиче кроз Требиње и Попово поље и спада у понорнице, јер једним дијелом понире у јамеи тече кроз пећинске канале.

Отварам слајд на презентацији и заједно га коментаришемо.

Ријеке су веома значајне за човјека јер се њихова снага користи за производњу електричне енергије, затим се користе за водени саобраћај (јефтинији саобраћај од осталих врста

саобраћаја), за снабдијевање насеља водом, за наводњавање, те за лов и риболов.

Рекли смо да су стајаће воде: мора, језера, баре и мочваре.

Језера су удубљења испуњена водом. По начину настанка језера могу бити природна и вјештачка.

Како су настала природна језера?

Природна језера створила је природа. Нека од њих су настала усљед отапања леда на планинама и таква језера имају зеленоплаву боју, па их зову „горске очи“

Најпознатија таква језера су Котланичко и Штиринско језеро на планини Зеленгори.

Отварам слајд на презентацији и заједно га коментаришемо.

У равницама су језера настајала излијевањем равничарских ријека и таква језера су обично мутна, плитка и претворена у баре и мочваре.

Највеће језеро-мочвара у Републици Српској је Бардача у Лијевче пољу и спада у заштићена мочварна подручја

Отварам слајд на презентацији и заједно га коментаришемо.

Како су настала вјештачка језера?

Вјештачка језера су настала радом људи. На ријекама су изграђене бране (хидроцентралне) за производњу електричне енергије, тј. је тим насилним заустављањем тока ријеке, настало вјештачко језеро.

Најпознатија вјештачка језера су: Зворничко и Вишеградско на ријеци Дрини, Бочац на Врбасу, Билећко и Клиње у Херцеговини.

Отварам слајд на презентацији и заједно га коментаришемо.

Све вријеме упознавања са текућим и стајаћим водама Републике Српске, на карти БиХ проналазимо поменуте ријеке и језера.

За вријеме излагања, на табли цртамо мапу ума док је ученици цртају у својим свескама.

Завршни дио часа:

Ученицима дијелим наставни листић са задацима.

Ученицима дијелим листић са рјешењима и они врше провјеру тачности својих рјешења и самовредновање свог рада, те да исправе грешке у рјешењу ако их има.

Домаћи задатак: Истражити, у енциклопедијама или на интернету, занимљивости о ријекама, барама или језерима у Републици Српској и записати их у своје свеске.

Potrebni resursi

Уџбеник, свеска, карта БиХ, лаптоп и пројектор, ппт.

Praćenje i procjenjivanje

Праћење и процјењивање вршим на оанову припремљених питања и одговора.

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

Домаћи задатак: Истражити, у енциклопедијама или на интернету, занимљивости о ријекама, барама или језерима у Републици Српској и записати их у своје свеске.

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

Сви прилози су у припреми за час.

Metode i tehnike

Metoda usmenog izlaganja

Metoda demonstracije

Collections

Priprema za čas - Osnovna škola